

ІСТОРІЯ розвитку бібліотек Тернополя сягає своєї давнини. Це приватні книгозбірні відомих у місті громадян, бібліотеки навчальних закладів, громадських товариств.

У самому центрі міста, в невеликому двоповерховому будинку, збудованому на початку ХІХ століття, розташована головна публічна книгозбірня краю – Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека. 15 листопада 2004 року їй виповнилося 65 років. В народі бібліотеку, як правило, називають "затонкою", адже за часів Союзу 25 років вона носила ім'я В.П. Затонського. Та сьогодні це вже історія.

Діяльність бібліотеки – яскрава сторінка історії культури Тернопільської області, віддзеркалення політичних і суспільних процесів краю, літопис життя та розвитку місцевої громади. Чимало поколінь читачів пройшло через її стіни. Бібліотека завжди йшла в ногу з часом, навіть тоді, коли було надзвичайно

важко. Перша державна обласна бібліотека на території нашого регіону, яка з 1984 року має статус універсальної наукової, зробила вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи області і всебічно сприяє розвитку науки, освіти.

Щорічно ОУНБ обслуговує понад 20 тисяч користувачів, переважна більшість яких – молодь від сімнадцяти до двадцяти п'яти років. 600-тисячний фонд розрахований переважно на задоволення потреб студентів, науковців та спеціалістів народного господарства.

У фондах бібліотеки представлено широкий спектр художньої, наукової, методичної, бібліографічної літератури. Це твори вітчизняних і зарубіжних класиків, сучасних письменників, автореферати та дисертації, документи не лише на традиційних носіях, а і на CD та DVD. З 1991 року бібліотека отримує безкоштовний примірник усіх

В. Вітенко

творів друку, що видаються на території Тернопільської області.

З історичним минулим і сьогоденням краю ознайомлює читачів фонд краєзнавчої літератури та бібліографії, у складі якого праці науковців вузів міста, книги, обласні та районні газети, періодичні видання, починаючи з кінця 40-х років минулого століття, листівки, буклети, плакати.

З 1994 року у відділі краєзнавчої літератури створено сектор діаспорних видань, де зосереджено друки, які надходять у дар бібліотеці з різних країн світу: США, Швеції, Великої Британії, Німеччини, Швейцарії, Австралії, Польщі. У переважній більшості – це книги наших земляків, яких доля закинула далеко від рідної домівки.

До послуг користувачів – система каталогів і картотек: алфавітних, систематичних, краєзнавчих, грамзаписів та ін. З 1994 року ведуться електронний каталог нових надходжень та облік періодичних видань. Саме цей період став початком запровадження в практику роботи бібліотеки сучасних комп'ютерних технологій.

Сьогодні локальна мережа ОУНБ об'єднує двадцять комп'ютерів. Передбачено впровадження електронного обліку користувачів, відвідування та книговидачі, автоматизації управлінських процесів і обслуговування.

Активно застосовуються сучасні технології у видавничій діяльності (випуск методичних та бібліографічних матеріалів для бібліотек регіону), при копіюванні, оцифруванні документів тощо.

Вже четвертий рік у бібліотеці працює Інтернет-центр з безкоштовним доступом до Мережі. Це стало можливим завдяки реалізації спільних з Посольством США в Україні проектів "Інтернет для читачів публічних бібліотек" (LEAP, LEAP плюс, LEAP DELTA). Відвідувачі Інтернет-центру мають можливість користуватись інформаційно-правовою системою "Ліга: Закон Класік".

Відомості щодо бібліотеки, її інформаційних ресурсів можна дізнатися, звернувшись до сайту ОУНБ за адресою: www.libray.te.ua.

Спільно з Міжнародним фондом "Відродження" реалізується цікавий проект, мета якого – створення у мережі Інтернет регіонального довідково-інформаційного порталу "Тернопільщина" (www.irp.te.ua).

Бібліотека веде значну довідково-інформаційну та видавничу діяльність. З 1967 року виходить покажчик "Література про Тернопільську область", "Календар знаменних і пам'ятних дат", підготовлено бібліографічні посібники "Театральна Тернопільщина", "Зведений каталог діаспорних видань", "Тернопільщина в народознавчих пам'ятках", "Репресповані письменники Тернопільщини" та ін. До ювілеїв наших земляків-письменників та діячів культури і мистецтва видаються бібліографічні списки і попереджувальні довідки.

Роботу з обслуговування користувачів спрямовано на забезпечення їхніх потреб і надання допомоги у пошуку необхідних документів.

Відділом літератури іноземними мовами реалізовано проект із створення інформаційного ресурсного центру "Вікно в Америку". Тут зібрано найновішу літературу англійською мовою з питань економіки, мовознавства, менеджменту та маркетингу, широко представлено світову класику художньої літератури. Проект забезпечує безкоштовний доступ до Інтернету.

Істотним доповненням до бібліотечних фондів стали періодичні видання, які передплачуються в значному обсязі. Загалом бібліотека пропонує більше 100 газет та 300 часописів.

Джерелом поповнення бібліотеки є обмінно-резервний фонд Національної парламентської бібліотеки України, надходження із Центру інформації при Міністерстві культури і мистецтв України, букіністичні та книжкові магазини, дари з приватних колекцій.

Для задоволення запитів читачів на літературу, якої немає у фонді бібліотеки, функціонує сектор міжбібліотечного абонементу (МБА), через який можна замовити документи з інших бібліотек країни.

ОУНБ є центром формування бібліотечної мережі, бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування населення, бібліотечного краєзнавства, методичної допомоги для бібліотек області з питань удосконалення роботи з обслуговування користувачів, підвищення кваліфікації бібліотечних кадрів, проведення наукових і соціологічних досліджень.

У бібліотеці функціонують 13 відділів, де працюють кваліфіковані спеціалісти, з вищою та середньою спеціальною освітою.

Колектив ОУНБ – це велика сім'я однодумців із сталими традиціями. Для багатьох із них бібліотека стала рідною домівкою. Хочеться відзначити працівників, стаж роботи яких – понад 30 років. Це В. Скрипець, Т. Сухова, Т. Бабчук, К. Залюбовська. Не можна не згадати і ветеранів бібліотеки, котрі знаходяться на заслуженому відпочинку: Н. Черпітяк, В. Ширшик, Л. Пустовітко, С. Ковтуненко, Д. Саварин, Я. Петричко, Н. Іванко, Н. Климчук, М. Майка, Г. Малахова, Н. Морщакова, Л. Махобей.

Ряди бібліотечних працівників постійно поповнює талановита молодь.

Минають роки. Бібліотеці стає все тісніше у приміщенні, яке вона займає. На майдані Мистецтв вже багато років зводиться для ОУНБ п'ятиповерхова споруда. Туди і мріють переїхати працівники бібліотеки. Адже у новому приміщенні буде створено належні умови для роботи, обслуговування користувачів та зберігання документів.

Усі роки свого існування Тернопільська ОУНБ задовольняла потреби суспільства. Попри всі негаразди, їй вдалося зберегти свої традиції, авторитет, високий рівень роботи, що забезпечує бібліотеці гідне місце в науковій і культурній інфраструктурі регіону.